

Giuseppe Verdin 'La Traviata',
Suomen Kansallisoopperassa 16.2.1997.

Pian yleison hiljennettyä, kapellimestari johdattaa jouset tummasävyyseen, uinuvaan tunnelmaan. Se synnyttää edesauttamattoman riippuvuuden tunteen. Marionetin lailla jaamme odottamaan seuraavaa liikettä, kunnes se meille tarjotaan. Lavalla olevan valkokankaan takaa pystymme tuskin kohdentamaan mitään hahmoa. Kuitenkin sen pinnalle (molemmilta puolilta) heijastuvat varjot sekä himmeä valaistus vievät eteenpäin Prologin synkahtavan levollista miljöötä.

Yllättäen, kangas pudotetaan alas, paljastaen riemukkaan seurapiirin juhlamenot. Ystävät ovat kokoontuneet oopperan keskeisimman päähenkilön, Violetta Valeryn, ympärille. Violetta on pariisilainen kurtisaani, ja hyvin tavoiteltu, elegantti naishenkilö. Nayttamon haikai-

sevan runsaantuntuinen, joskin tietoisien yksinkertainen lavastus tuo loistavasti esille yksityiskohtaiset tapahtumat. Toisin sanoen, esityksen katselija tuntee heti olevansa tapahtumien joukossa, ja eläytyy yhtä elämänjanoisesti kuin tarinan juhlijat.

Kuvaan astuu Gaston, de Letorieresin varakreivi, ystavansa Alfredon kanssa. Alfredo on Violettan kaukainen ihailija, ja on kovin halukas tapaamaan ihailunsa kohdetta. Jaatyaan kaksin, Alfredo ripittaytyy Violettalle rakkauttaan. Tama ei aluksi usko miehen motiiveja, mutta lupaa lopulta tavata hanet uudelleen antamansa kameliakukan lakastuttua.

Samoin kuin lavastuksen ja henkilöiden maaran vaihtelu tuottaa erikoisen muunnelman samasta tilasta, niin myoskin Violettan osaa esittavan Riikka Hakolan aanivari tuottaa ominaisen erotuksen muihin lauluosuuksiin. Soolo-osuuksissaan, Violetalle annetaan paljon tilaa sekä musiikillisesti että temaattisesti kehitellä keskipistettään tarinassa.

Tassa han tulee esille omia ratkaisujaan tekevana naisena, joka joutuu kuitenkin taipumaan ja 'pitamaan kasvonsa' ympariston paineissa. Violetan esittaja suoriutuu tehtavassaan hienosti; hanen vuorovaikutuksensa orkesterin kanssa, nimenomaan soolo-osuuksissa, jattaa jopa muutkin laulajat 'yksinpuheissaan' varjoon.

Eivat jaa huomiotta myoskaan joukkokohtaukset. Violettan hetkellisen hiljaisuuden rikkovat esiin tulevat juhlijat, jotka (aamun jo sarastaessa) ovat tulleet kiittelemaan emantaansa. Kohtaus vie mennessaan. Myoskin, kuin huomaamatta - kuten illanvietossa konsanaan, on tullut valoisaa - valaistus joka jo alussa ehti kiinnittaa huomiomme, on yllattavan luonnollinen. Juuri tamanlaisissa kohtauksissa koko produktio toimii saumattomasti; uuden kohtauksen monet elementit, ja kontrasti edelliseen, toimivat kehittaen sita tai sitoensan tapahtumia (yksityiskohtia) yhteen, 'sievaksi tarinan nipuksi'.

ainoa, joskin epatoivoinen, keino vakuuttaa toinen osapuoli, on langeta taysin oman tunteensa nojaan, vaikka se tuhoaisikin lahettajansa. Ja nain juuri kay langenneelle Violettalle -mutta han ainakin tulee kuolemaan hymyillen.

Violetta on kuolemaisillaan. Meidat johdatetaan uudelleen uinuvien viulujen kuvamaailmaan; Prologin mollitonaaliteettien rippeet muistuttavat meita alusta. Ne muodostavat koko tarinasta ytimekkaan kokemuksen, jonka loppua emme tosin vielä voi kuvitella. Violettan pohtiessa rauhassa 'lankeemustaan', saa hanen mielikuvituksensa kaikua Alfredon aänen muodossa. Hanen vokaaliosuutensa rajat taipuvatkin tassa kuolemanlaheisessa tilassa edellista mielenkiintoisemmiksi.

Lopuksi, Germonten tultua, Violettan ymparilla 'keinuva' saestys saavuttaa miltein marssimaisen (urhoollisen?) luonteen - antaen lopullisesti moraalisen oikeutuksen Violettan ja Alfredon suhteelle, ja syyn hanen 'uhrautumiselleen'. Ylpeys, rakkaus ja kunnioitus kuoleman yli; 'kaikki kaikessa'. Esiintyjat tekevatin tasta melko

tiiviin ja intiimin kohtauksen, jota tuleekin pitaa kiitettavana vienden ytimekkaasti, 'nukutusta pidentamatta', 'Kuoleman' ..perille.